

**Statsminister
Gro Harlem Brundtland**

Tale for den islandske statsminister, Akershus 30.10.91.

Kjære statsminister David Oddson
Kjære Astridur Thorarensson,
som på islandsk heretter bare David og Astridur,

Først og fremst - hjertelig velkommen til Norge. Det er en særlig glede for oss at Islands statsminister har valgt å legge sitt første offisielle besøk til Norge.

Vårt helt særegne fellesskap gjør slike besøk nærmest til familiebegivenheter. Følelsen av å komme hjem er sterk for oss nordmenn når vi kommer til Island. Dette understrekes av besetningen på Flugleidir som hilser oss med et "Velkommin heim" når vi lander på Leif Eriksson-flyplassen på Keflavik.

Vi nordmenn befinner oss da i et land med folk av vår egen slekt, med en kultur vi kjenner igjen, og et språk som er sprunget ut av det vi opprinnelig talte i vårt eget land. Og vi føler oss omgitt av vår egen historie, for den er jo i høy grad skrevet av islendinger - på samme måte som vår rike sagaliteratur er det.

Den bok som, ved siden av Bibelen, er mest lest i norske hjem, er islendingen Snorre Sturlasons norske kongesager. Og som vår kjære avdøde konge Olav V så ofte gjentok det under sine besøk til Island: Uten Snorre ville vi langt på vei ha vært et historieløst folk. Og i viktige norske skjebnetimer har vårt folk hentet inspirasjon og kraft fra hans sagaer.

I 1218 dro Snorre på noe vi kan kalle et statsbesøk til Norge. Han ble noe lengre enn det som er vanlig ved slike anledninger i vår tid, faktisk reiste han ikke hjem før i 1220. Etterpå sendte han et dikt på 102 strofer til sitt norske vertsskap. Intet av dette forplikter hans etterfølgere, selv om du David har de beste forutsetninger siden du selv er forfatter, bl.a. av skuespill og film-manus.

Vi har nylig markert vårt historiefelleskap så det virkelig synes - gjennom Vinlandsprosjektet og minnet om Leif Eiriksson - sønn av Island og sønnesønn av Norge - som kom til Nord-Amerika 500 år før Kolumbus.

De tidlige islendinger var ikke bare oppdagere av kontinenter og deltagere i den européiske handelen, de var også fylt av demokratiske idealer som var revolusjonerende i forhold til sin tid. Her gikk Island foran og grunnla så tidlig som i 930 verdens eldste parlament, Alltinget. Og også her får vel vi nordmenn lov til å dele litt av æren, ettersom det var vårt eget Gulating som var forbilde. Men noe parlament for hele

landet, dét fikk vi først langt, langt senere i Norge. Island viste vei mot det som skulle utvikle seg til en sann demokratisk institusjon.

Det er det eneste naturlige at Island og Norge - som i vår fortid -går sammen inn i en fremtid der det nye kontinentet tegner seg, med et åpent sinn i forhold til våre européiske naboer - men uten å miste det globale perspektivet av synet. Vi er ikke bare nordiske mennesker, heller ikke bare européere. Vi er opptatt av en verden der vi har ansvar og skal ta initiativ ut fra et felles ansvar for de neste generasjoner.

På mange måter er vi like. Viktige likhetstrekk kom fram i EØS-forhandlingene der vi opplevde et særlig godt og nært samarbeid med våre islandske venner. Få land er som våre avhengige av havets ressurser. Derfor har vi også forstått hverandre så godt i praktisk politikk og i forhandlingene med 17 andre europeiske land.

Det nordiske samarbeidet står nå overfor nye utfordringer med utsikter til EF-medlemsskap for flere nordiske land. Med EØS-avtalen er nå alle de nordiske land innenfor en ny og omfattende europeisk ramme. Norden har nå fornyete muligheter til å gjøre seg gjeldende i Europa. Den muligheten må vi gripe. Nordiske lands tilnærming til Europa må ikke få føre til et splittet Norden. Norden er ikke et alternativ til Europa. Norden er en del av Europa.

Island er det eneste land Norge har samarbeidet med både i FN, i NATO, i Nordisk Råd og i EFTA. Det er utenkelig at dette nære samarbeidet ikke skal fortsette.

Vi fornyer stadig det grunnlag vi har for å forstå hverandre. Og det er ikke minst i vår egen interesse når ca. 200 islendinger studerer i Norge. Det betyr også at barn vokser opp som har både islandsk og norsk som språk og som skal bringe fellesskapet, slektsskapet og vennskapet videre.

Om Island og Norge kan Håvamåls ord gjelde:

Har du en venn
og tror vel om ham,
søk ham ofte opp;
for graset står høyt,
på øde, utrådt veg.

Vi tror vel om dere. La oss holde veiene - til sjøs, i luften - åpne mellom våre frendefolk.